

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 856/2021
17.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник др Љубиша Павловић, адвокат у ..., против туженог ББ ДОО ..., чији је пуномоћник Сретен Никитовић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 498/20 од 15.12.2020. године, у седници већа одржаној 17. јуна 2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Ревизија тужиоца **СЕ УСВАЈА**, пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 498/20 од 15.12.2020. године **УКИДА** у делу којим је преиначена пресуда Основног суда у Ужицу П1 290/19 од 12.11.2019. године и одлучено о тужбеном захтеву за накнаду нематеријалне штете и о трошковима парничног поступка, у II ставу изреке, и у том делу се предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Ужицу је донео пресуду П1 290/19 дана 12.11.2019. године којом је у I ставу изреке констатовао да усваја тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу плати под 1. на име накнаде материјалне штете разлику између исплаћене и припадајуће зараде, односно накнаде зараде за период од јуна 2016.године до 19.06.2017. године у износу од 100.550,02 динара са законским затезним каматама, и под 2. на име накнаде нематеријалне штете укупан износ од 520.000,00 динара и то на име претрпљених физичких болова 200.000,00 динара, на име претрпљеног страха 120.000,00 динара и на име душевних болова због умањења животне активности 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 12.11.2019. године као дана пресуђења до исплате, а II ставу обавезао је туженог да тужиоцу на име трошкова спора плати износ од 225.011,00 динара.

Одлучујући о жалбама парничних странака, Апелациони суд у Крагујевцу је донео пресуду Гж1 498/20 дана 15.12.2020. године којом је, у I ставу изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Ужицу П1 290/19 од 12.11.2019. године у ставу I тачка 1. изреке, док је у II ставу изреке преиначио наведену

првостепену пресуду у ставу I тачка 2. изреке и решење о трошковима садржано у II ставу изреке, тако што је одбио тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете плати укупан износ од 520.000,00 динара, и то на име претрпљених физичких болова 200.000,00 динара, на име претрпљеног страха 120.000,00 динара и на име душевних болова због умањења животне активности 200.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 12.11.2019. године до исплате, као неоснован и обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 30.790,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде је благовремену и дозвољену ревизију изјавио тужилац, којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374.став 1. и став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, које су учињене пред другостепеним судом, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредаби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011 ... и 18/2020) и одлучио да је ревизија туженог основана.

Другостепена пресуда је донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према чињеничном стању на коме је заснована другостепена пресуда, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, на пословима ... када је дана 23.06.2016. године задобио повреду на раду, тако што је, када је управљао ... у власништву туженог ради превоза робе за потребе туженог у ..., засеок ... где се налази магацински простор ПП ..., приликом изласка из кабине возила скочио на земљу, која је била зарасла травом и упао у канал са ког су биле скинуте заштитне решетке, који није видео од траве. Том приликом је задобио повреде због којих је трпео физичке болове и страх утврђеног интензитета и трајања, и чија последица је умањења животне активности код туженог, са манифестацијама и у обиму утврђеним у пресудама.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да тужилац има право на накнаду материјалне штете, у виду разлике између исплаћене и припадајуће зараде, односно накнаде зараде за период од јуна 2016.године до 19.06.2017. године, на основу Закона о раду и Закона о здравственом осигурању, којима је прописана висина накнаде зараде за време привремене спречености за рад запосленог услед професионалне болести или повреде на раду.

Првостепени суд је закључио да је тужени одговоран и за насталу нематеријалну штету код тужиоца на основу одредбе члана 164. Закона о раду, којом је прописано да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету у складу са законом и општим актом. По схватању првостепеног суда, повредом на раду у смислу наведене одредбе закона, сматра се и повреда проузрокована при обављању посла који запослени обавља у интересу послодавца код кога је запослен, и на путу предузетом ради извршавања службених послова. Одредба 164. Закона о раду упућује на примену Закона о облигационим односима, којим је прописано да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, а и да се за

штету од ствари или делатности од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара без обзира на кривицу. По схватању првостепеног суда, у конкретној ситуацији испуњени су услови за одговорност послодавца туженог по оба наведена основа. Послодавац тужени је пропустио да спроведе прописане мере за безбедност и здравље запосленог на радном месту, без обзира што се радило о простору трећег лица. Пропустио је да се увери да ли је радни простор на коме ангажује тужиоца безбедан за рад. По принципу објективне одговорности тужени одговара, с обзиром да је тужилац обављао опасну делатност, управљајући теретним возилом туженог, које такође представља опасну ствар, а повредио се изласком из возила туженог када је у упао у необезбеђени простор.

Другостепени суд не прихвата разлоге првостепеног суда за основ одговорности туженог послодавца за штету насталу по тужиоца у конкретним околностима. Сматра да је битно што је до пада и повређивања тужиоца дошло након паркирања и изласка из возила којим је тужилац превозио робу док се кретао у простору магацина који није у власништву, ни у закупу туженог, већ трећег лица, чиме штета коју је тужилац претрпео није у узрочној вези са радњама, односно пропустима послодавца туженог, јер није резултат његових пропуста у обезбеђивању уобичајених услова рада, као ни услова за безбедан рад. Даље, сматра да тужени штету насталу критичном приликом није могао предвидети и избећи или отклонити, те нема ни објективне одговорности туженог за насталу штету.

За правилну одлуку о тужбеном захтеву за накнаду нематеријалне штете, који је поставио тужилац запослени код туженог послодавца, битна је одредба члана 164. Закона о раду, према којој је, ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Дакле, примарно је предвиђена обавеза послодавца да накнади штету, а питање је да ли у конкретној ситуацији постоје околности које послодавца ослобађају ове обавезе. За поимање повреде на раду релевантне су одредбе Закона о здравственом осигурању, без обзира што уређују појам повреде на раду у смислу тог закона. Одредбама тог закона дефинисано је да је повреда на раду свака повреда, обољење или смрт, настала као последица несреће не послу, односно као последица сваког неочекиваног или непланираног догађаја, укључујући и акт насиља који је настао услед рада или је повезан са радом и који је довео до повреде, обољења или смрти која је наступила одмах или у периоду од 12 месеци од дана настанка повреде на раду.

Произлази да је правилно утврђено да тужилац јесте претрпео повреду на раду, јер је задобио телесне повреде као последицу несреће на послу, на месту на које је дошао у обављању свог посла као запослени код туженог послодавца. Из до сада утврђеног чињеничног стања произлази и да је извесно да је повреда настала у вези са опасном ствари - необезбеђеним каналом. Необезбеђен канал, који се није видео од високе траве, јесте опасна ствар. Стоји да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, што тужени није, али по схватању ревизијског суда то не ослобађа одговорности послодавца за насталу штету у вези са том опасном ствари, с обзиром да је тужилац био упућен на место и у везу са опасном ствари од стране послодавца. Ту наступа основ одговорности туженог послодавца по одредби члана 164. Закона о раду. Настанак штете у конкретној ситуацији јесте у узрочној вези са процесом рада код туженог послодавца. Такође, за тужиоца је повреда настала у радној околини, што јесте простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне

поступке и односе у процесу рада, у смислу одредбе члана 4. Закона о безбедности и здрављу на раду.

У конкретној ситуацији битно је и то да је штета, односно повреда код тужиоца настала тако што је из кабине возила скочио на земљу. Дакле постоји веза између искакања из кабине возила и упада у необезбеђен канал, зарастао травом. Ове околности су битне због односа послодавца према штетном догађају и везе између средства рада и извршења радног задатка са настанком штете, са једне стране, и због доприноса тужиоца настанку штетног догађаја, због начина на који се штетни догађај десио. Потребно је расправити да ли је тужилац на уобичајени начин излазио из кабине, при чему је скочио на непрегледно место, као и положај тог места у односу на место на коме се тужилац могао паркирати, да би возилом приступио магацину ради пријема робе. Од тога зависи да ли постоји допринос тужиоца настанку штетног догађаја и насталој штети, и да ли постоји разлог за ослобађање туженог од пуне одговорности за насталу штету. Те околности другостепени суд није расправио и то је недостатак у утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана пресуда, за правилну примену материјалног права.

Због наведеног је одлучено као у изреци, по основу из одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић